

AVISA Grenseland

ET MØTESTED FOR AREMARK • MARKER • RØMSKOG

LITT AFRIKA I AREMARK

Julie Nambudye flyttet fra Uganda til Aremark for å bo sammen med ektemannen Knut Magnus Kirkerød.

Side 6 og 7

FRIHETSSTØTTA OG 17. MAI

Eilif Mosbæk skriver om nasjonaldagen og Frihetsstøtta på Ørje.

Side 12 og 13

REKORD PÅ LILLEMØRK

Det ble deltakerrekord på jaktfeltstevnet på Lillemørk i april.

Side 14

Portretter i Ørje

Fotohistorisk Forum i Marker, med Jørn Fjeld i spissen, har samlet inn bilder av 368 lokale foregangsmenn og –kvinner. Portrettene stilles ut i Ørje. Side 9

AVISA Grenseland APRIL 2010

Aremark

Innbyggere: 1.418
Areal: 321 km²
Kommunesenter: Fosby
Ordfører: Tore Johansen (KrF)

Marker

Innbyggere: 3.471
Areal: 413 km²
Kommunesenter: Ørje
Ordfører: Stein Erik Lauvås (A)

Rømskog

Innbyggere: 688
Areal: 183 km²
Kommunesenter: Rømskog
Ordfører: Nils Nilssen (A)

Strømsfoss har våknet

LEDER

For mange år siden var det et folkemøte i Bergstrøm misjonshus i Strømsfoss. Der la kommunen frem planer om aktivitet i Strømsfoss-området. En eldre «fossing» tok ordet og sa de bevingede ord: «Her ska' det ente vær' no' handtering». Og slik ble det. Strømsfoss forble det søvnige stedet det gamle knutepunktet hadde vært i mange tiår. Men slik er det ikke lenger.

Den sommeren vi nå går i møte vil by på massevis av aktivitet i Strømsfoss. Og mer skal det bli i årene fremover. Noen vil alltid være skeptiske til slik «handtering», men det store flertall synes det er både positivt og spennende at det skjer saker og ting i Fossen. Og for Aremarks del er det fint å vise omverden at man har noe å by på.

Da DS «Turisten» var på vei tilbake til Haldenkanalen, ble det sagt at «Dronningen» ville komme til å bety mye for både Aremark og regionen for øvrig. Skipet skulle skape aktivitet. Selvfølgelig dersom noen hadde ideer og pågangsmot. Nå er «Turisten» tilbake og klar for sin første sesong. Og knoppskytingen er i gang.

Hva har vi så i vente i Strømsfoss? DS «Turisten» skal gå både i rute og i chartertrafikk. Dette flytende kulturminnet vil være Haldenkanalens store attraksjon. MS «Strømsfoss» vil også trafikere vassdraget. I tillegg skal andre gamle båter ha sin hjemmehavn i Strømsfoss. Nytt av året er at Barnas Grenseland og Stubbe-folket inntar Strømsfoss. Det blir sommer-teater i hele sesongen. Det alene bør trekke barnefamilier fra fjern og nær. I tillegg har det vært Gråtass-innspilling,

noe som vi skal få merke. Og fra før av har Galleri Strømsfoss, møllemuseet, kraftstasjonen og den unike butikken i Møllerens Hus satt Strømsfoss på kartet. Det har selvfølgelig også Holth Landhandleri gjort. I august kommer tre-fire tusen besøkende til Strømsfossdagen, som med sine boder, underholdning og amcarinvasjon er en attraksjon i seg selv. I tillegg er det et yrende småbåtliv på vassdraget gjennom hele sommerhalvåret.

Ser vi enda litt lenger frem i tid kan det meget vel også bli hotell i Strømsfoss. Alf Ulven har store planer om både hotell, museum og vinteropplagshall for DS «Turisten». Alt dette i et område som fra før av har landskjente Brekka Motorstadion bare noen steinkast unna. Tiden er helt klart forbi da det «ente var no' handtering i Strømsfoss»!

Flinke sangtalenter fra Aremark

Linda Therese Haugen og Robert Aleksander Winters stakk av med hver sin semifinaleplass da den populære sangkonkurransen HaldenTalentet hadde audition i Aremark.

TEKST: ØYVIND OTTERSEN

HaldenTalentet samler hvert år et stort antall sangglade ungdomsskoleelever. I tillegg til Aremark skole deltar de tre ungdomsskolene Risum, Rødsberg og Strupe i Halden. Ved hver audition kåres to vinnere som går til semifinale. Også konferansierer plukkes ut og deltar videre i konkurransen. HaldenTalentet avsluttes med stor finale under Mat- og Trebåtfestivalen i Halden sentrum i slutten av juni.

Robert Aleksander Winters var med

for tredje gang i Aremark. Han sang «Hey there Delilah», og denne gang ble det altså plass i semifinalen. Han får følge av Linda Therese Haugen, som sang Pink-låten «So what».

Tretten flinke ungdommer deltok på Aremark skoles audition. Blant dem konferansierparet Maren Halsen og Oda Kraft Skolleborg, som også går videre til semifinalen under Haldendagen 12. juni.

Mona-Lill Martinsen og Beathe Due Lindemark nådde nesten til topps. De må imidlertid nøye seg med status som reserver.

Robert Aleksander Winters sikret seg semifinaleplass i HaldenTalentet.
(Foto: Siri M. Dalnoki)

Det skjer i Grenseland

Hele året skjer det små og store kulturarrangementer i Grenseland. Her er en oversikt over noe av det folk kan glede seg til de neste ukene. Vi oppfordrer alle som har små eller store arrangementer om å melde fra til Avisen Grenseland. På den måten kan denne kulturkalenderen bli den møteplassen den er ment å være for alle våre innbyggere

APRIL

Tirsdag 27. april. blir det tur med Stemningen Turlag i Rømskog. Møt opp ved kommunehuset kl. 18.30.

I dag kommer bygdekinoen til Rømskog. Filmen "Drageatrene" vises kl. 18. Aldersgrense 7 år. "Shutter Island" vises kl. 20. Aldersgrense 15 år.

MAI

Mandag 3. mai arrangerer Rømskog Helselag hyggekveld på eldre-senteret kl. 18.30.

Tirsdag 4. mai er det "førskoledag" for høstens skolestartere i Rømskog. Fra kl. 8 til 11.

Onsdag 5. mai arrangerer Rømskog IL treningsløp i orientering. Start går fra Bergset, og løypene varierer. Flexistart mellom kl. 18 og 19.

Torsdag 6. mai er det foreldremøte for

foreldrene til høstens førsteklassinger på Rømskog skole. Kl. 19.30.

Fredag 7. mai er det duket for Club18 på bedehuset i Rømskog. Ulike aktiviteter og andakt for barn i 4. til 7. klasse.

Fredag 7. mai er det ball for alle ungdomsskoleelever i Aremark, Marker og Rømskog. Ballet er på Marker Rådhus, og det vil gå busser dit fra Aremark og Rømskog. Påmeldingsfrist 3. mai.

Lørdag 8. mai er det møte og konsert på bedehuset i Rømskog. Møte med Arild Svartdal og minikonsert med Bjørnar Spydevold. Kl. 19.

Søndag 9. mai er det møte på bedehuset i Rømskog kl. 11. Det er også søndagsskole for barna fra kl. 11.

Mandag 10. mai er det svømming i

Årjäng for 1. til 3. klasse på Rømskog skole. Avreise fra skolen kl. 9.

Tirsdag 11. mai er det bygdekino på Furulund i Aremark. "Alice in Wonderland" vises kl. 18. Aldersgrense 11 år.

I dag er det "førskoledag" for høstens skolestartere i Rømskog fra kl. 8 til 11.

Mandag 17. mai Program for Rømskog: Samling på Klinten kl. 7, gudstjeneste i Rømskog kirke kl. 11, kl. 12 går barnetoget fra Eidet med hesteskyss for de minste. Kl. 13 blir det matpause og leker ved kommunehuset, 14.30 er det tale og underholdning fra scenen. Kl. 15.30 blir det

premieutdeling etter loddosalget. 13–16 har Kreativt Sanatorium utstilling av lappesøm. Det skjer i gymsalen i Rømskog Kulturhus.

Onsdag 19. mai er det karuselløp i orientering i Rømskog. Starten går fra skytterbanen. Flexistart mellom kl. 18 og 19.

Lørdag 22. mai er det møte i Rømskog bedehus kl. 19. Møte med Andreas Hegertun og Sound of Sisters synger.

Tirsdag 25. mai er det tur med Stemningen turlag i Rømskog. Oppmøte ved kommunehuset kl. 18.30.

Torsdag 27. mai kl. 19. Sangkveld i Vestheim grendehus, Rødenes vest. Besøk av «Glade gutter fra Hadeland». Åresalg og bevertning. Alle velkommen.

Fredag 28. mai arrangerer Rømskog Pensjonistforening dagstur i Indre Østfold.

For å gjøre kulturkalenderen så oppdatert og god som mulig, oppfordrer vi alle som arrangerer noe i Aremark, Marker og Rømskog, til å melde fra til Avisen Grenseland.

Sendt en epost til: post@byline.as

HVORFOR SLUTTE Å DRØMME NÅR DU VÅKNER?

Hva du drømmer om blander ikke vi oss opp i. Vi sørger bare for at avkastningen på sparepengene dine innfrir drømmene dine. Nå er tilbudet vårt komplett, fra banksparing og aksjefond til handel med enkeltaksjer.

SPARING KAN GJØRE DRØMMER TIL VIRKELIGHET.

TERRA

Marker
sparebank

BANKEN I AREMARK

gir deg nå muligheter for
uttak *og innskudd* av kontanter

DØGNET RUNDT

i vår nye automat i nytt inngangsparti

Merk altså at minibanken er flyttet

Vi har fullt fokus på å gi deg informasjon om nyordningen. Stikk gjerne innom i bankens åpningstid og be om hjelp fra våre kunderådgivere.

Ombygging, nyinnredning og gode medarbeidere skal gjøre oss til en enda bedre lokalbank for Aremark!

Märker
sparebank
– førstevalget

Alt innen prosjektering, rådgivning, el-kontroller og utførelse av elektriske installasjoner.

For befaring ring Jan Michael Lervik
på telefon 95 42 44 52

Elisenberg Elektro

Rødsveien 74 • Telefon 90 89 90 30 • www.elisenbergelektro.no

spennende nettsider

– veien til økt oppmerksomhet

Gode nettsider er blitt en nødvendighet for alle typer virksomheter.

Byline AS kan lage nettsider for akkurat deg – alt fra omfattende løsninger til enklere varianter. Noen ønsker å oppdatere sidene selv. Andre vil ha hjelp til det også.

Byline AS leverer de websidene du ønsker. Godt innhold, oversiktlig presentasjon og et spennende design.

Ta kontakt om du vil friske opp dine eksisterende sider eller lage helt nye fra bunnen av.

www.byline.as

BYLINE *tekst & design*

Telefon: 992 21 798 E-post: post@byline.as Adresse: Fosby, 1798 Aremark

Stubbefolket og Barnas Grenseland er en storsatsing innefor utviklingsavtalen.

Fakta utviklingsavtalen

- Utviklingsavtalen er en avtale mellom Grenseland-kommunene Aremark, Marker og Rømskog og fylkeskommunen om utvikling av regionen.
- Gruppen som jobber med satsningsområdene i utviklingsavtalen heter «Grenserådet».
- Medlemmer i Grenserådet er Nils Nilssen, Kari Pettersen, Bjørn Erik Lauritzen og Magne Barane fra Rømskog. Fra Marker er det Stein Erik Lauvås, Rita Berget Lindblad, Amund Rakkestad og Eva Enkerud. Fra Aremark er Tore Johansen, Gunnar Ulsrød, Harald Nilsen og Jon Fredrik Olsen med i rådet.

Grenseland-regionen skal utvikles

Vidar Østenby, kommunalsjef i Marker, får stadig henvendelser om den såkalte utviklingsavtalen. – Folk lurar på hva denne avtalen egentlig er, hva det jobbes med og hva kommunene får ut av den.

TEKST OG FOTO: SIRI M. DALNOKI

– Utviklingsavtalen er en avtale om utvikling av regionen, det vil i denne sammenheng si Grenseland-kommunene Rømskog, Aremark og Marker. Dette er en avtale kommunene og fylkeskommunen har blitt enige om, og fylkeskommunen stiller midler til rådighet i forbindelse med dette, sier Østenby.

Andre regioner i fylket har sammenlignbare avtaler.

Nødt til å jobbe med

Mange lurar kanskje på om pengene som brukes går på bekostning av for eksempel skole eller sykehjemsplasser.

– Svaret er nei. De midler utviklingsavtalen gir oss, er penger kommunene ellers aldri hadde fått. Avtalen har som mål å fokusere på tre hovedområder: Næringsutvikling, bosetting og opplevelsesnæring. Noe vi jobber og har jobbet med er å skape en felles profil for grensekommunene, blant annet gjennom Avis Grenseland. Denne er delvis finansiert gjennom utviklingsavtalen. Vi jobber også med skilting og profilering, slik at ting skal bli gjenkjennbart.

De fleste av områdene er kommunene nødt til å jobbe med uansett. Men gjennom utviklingsavtalen får vi til rådighet ekstra midler utenfra, forklarer Østenby.

Hovedmål

Utviklingsavtalen har en egen styringsgruppe bestående av ordførerne i grensekommunene og to politikere fra fylkeskommunen. Denne gruppen avgjør hva pengene skal brukes til. Årlig får de tre kommunene til sammen cirka 1,5 millioner kroner til sitt utviklingsarbeid gjennom avtalen.

Avtalens hovedmål er «å øke regionens konkurransekraft i forhold til næringsutvikling, opplevelser og bosetting», og «gjennom engasjement og deltakelse utvikle en attraktiv region der folk finner seg til rette og trives, og der menneskene og de naturgitte ressursene er i sentrum».

Aremark, Marker og Rømskog har etablert et «grenseråd», som Aremark-ordfører Tore Johansen er leder for. Grenserådet jobber med satsingsområdene innen avtalen, men drøfter også andre saker av felles karakter, som for eksem-

pel samarbeid om stillinger knyttet til ordinær tjenesteproduksjon. Grenseland-kommunene har etter hvert en rekke slike felles stillinger.

Oppnådd resultater

De fire hovedtemaene i avtalen er næringsutvikling, levende bygder, infrastruktur og internasjonalt samarbeid. Prosjekter det jobbes aktivt med, og har blitt jobbet med, er blant annet Innovasjon Grenseland, Stubbefolket, Barnas Grenseland og Perfect Day. Sistnevnte er innspilling av et matprogram.

Når det gjelder bosetting og levende bygder, jobbes det med prosjektene Placement, Avis Grenseland og utvikling og tilrettelegging av aktiviteter i kanalen og på Kanal-museet. For øvrig jobbes det med skilting av tettstedene.

– Når det gjelder skilting av tettstedene, ligger vi noe etter i forhold til det vi skulle ønske, men det vil skje en del på dette området framover. Kommunene er også engasjert i et stedsutviklingsprosjekt sammen med Eidsberg, Askim og Spydeberg. Ellers er det oppnådd resultater i tråd med målsetningene for avtalen, sier Vidar Østenby.

Kommunalsjef Vidar Østenby forklarer hva utviklingsavtalen innebærer.

Avis Grenseland nyter godt av utviklingsavtalen.

Fra Afrika til Aremark

Ytterveggen på huset til Knut Magnus Kirkerød på Listeberg ble forvandlet til et stort flagg i svart, gult og rødt da han giftet seg med Julie Nambudye fra Uganda i fjor. I oktober flyttet kona fra Afrika til Aremark.

Flagget på husveggen kom som en overraskelse på Knut Magnus Kirkerød da han kom hjem fra Uganda etter å ha giftet seg. – Til sommeren skal jeg bytte kledning på veggen, sier han. (Foto: Siri M. Dalnoki)

TEKST: SIRI M. DALNOKI

Det må være litt av et sjokk å komme rett fra varmen i Uganda til en kald og snørik vinter i lille Aremark. Julie Nambudye kommer fra en by full av liv og røre, med små butikker fulle av lokale råvarer på hvert gatehjørne, og busser og andre transportmuligheter til alle døgnetts tider. Hvor folk er åpne og varme og fornøyd med livet, tross trangere kår.

På Facebook

– Det var helt tilfeldig at vi ble kjent med hverandre. Har en tante i Sandefjord, og gjennom bekjente og venner begynte Knut og jeg å snakke sammen på Facebook. Det

var der vi traff hverandre, forteller Julie på engelsk.

Facebook er altså grunnen til at Julie i dag bor sammen med Knut på Listeberg i Aremark, og at paret venter sitt første barn i slutten av august.

– Vi snakket mye sammen på Facebook og på telefonen i et år før vi traff hverandre for første gang. Planen var at Julie skulle besøke meg i Norge, men fordi det var vanskelig å få visum, reiste jeg til Uganda i stedet. Det var i mai i fjor, sier Knut.

Flagg

Mye var allerede planlagt, og da Knut kom til Uganda, ble det

bryllup og full pakke.

– Jeg spurte om han virkelig var klar for å gifte seg, sier Julie.

– Kunne jo ikke trekke meg da, smiler Knut.

Dermed ble det bryllup 8. mai i fjor, etter afrikansk tradisjon. I mellomtiden fant kameratene til Knut i Aremark frem malingskosten og malte Ugandas flagg over hele husveggen på Listeberg. Mang en nysgjerrig forbigående har lagt merke til dette og til og med kjørt opp til huset for å ta bilde.

– Jeg er den første i gjengen som gifter seg, så nå vet jeg jo hva jeg skal finne på når det er deres tur, sier Knut.

– Alle er blide

Etter turen til Uganda reiste Knut tilbake til Norge, mens Julie skulle søke om visum.

– Det er vanskelig å få visum, og det pleier å ta veldig lang tid. Både Knut og jeg måtte til avhør, for det skulle sjekkes om vi virkelig hadde giftet oss. Så fikk jeg plutselig visum i oktober, lenge før forventet. Da var det bare å reise, sier Julie og fortsetter:

– Jeg visste ikke mye om Norge fra før. Bare at de turistene som er i Uganda er ganske gærne. Men fant fort ut at folk er roligere her. Først lurte jeg på hvorfor ikke folk var ute. Nå skjønner jeg at det blir helt naturlig når det er så kaldt om vinteren. Det blir jeg nok vant til.

– I Uganda er alle ute, og alle er blide. Kunne tenkt meg å flytte dit når jeg blir gammel, sier Knut.

Lykkelige

Julie følte seg godt mottatt da hun kom til Norge, til tross for at det er stor forskjell på kulturene.

– Alle virker så snille. Selv folk som ikke snakker engelsk prøver å prate med meg. Blir veldig glad for det og føler meg velkommen, sier Julie.

Ikke så overraskende savner hun hjemlandet, bylivet med alle lydene, og ikke minst familien.

– I Uganda tar folk en dag av gangen. Selv om de har lite, så gir de til hverandre og setter stor pris på å gjøre det. Bare folk har mat, er friske og har tak over hodet, er de lykkelige tjuefire timer i døgnet, forteller hun.

Noe annet Julie savner er fersk mat.

– I Uganda har vi bare ferske råvarer. Det eneste som er frossent er is. Her er det meste pakket inn og importert fra helt andre steder.

Snø for første gang

Å ha vaskemaskin er helt nytt for Julie.

– Det trengte vi ikke i Uganda. Men jeg synes det er bra i Norge, liker meg veldig godt. Regler og ting er helt annerledes her. Bare tenk at man får penger når man får et barn!

Hun gleder seg til etter hvert å gå på norskkurs i Halden og å lære seg mer om historien og skikker i Norge.

– I vinter så jeg snø for første gang i mitt liv. Jeg prøvde å forklare foreldrene mine hvor kaldt det var her da det var minus 30, men det var nesten umulig, smiler hun.

Knut Magnus Kirkerød og Julie Nambudye giftet seg både i Uganda og i Norge. (Foto: Privat)

På elgjakt anno 1938

Elgjakta har i alle år hatt høy status i grensebygdene. Denne staute gjengen med elgjegere er samlet på Djuptjernkasa, sør for Bøensæter i Aremark. Året er 1938.

På bildet ser vi bak fra venstre Alf Pedersen, Johan Toverud, Karsten Kjønna, Ole Buraas, August Iglørød, Christian Winsvold, (fornavn ukjent) Skjulstad, Ole Fosby og Holger Kristoffersen. Foran fra venstre Arne Sande, Sigmund Sande, Sverre Tangen og to karer fra Oslo som jaktet sammen med lokale jegere. Foto utlånt av Sigmund Sande.

Har du fått krav om minirenseanlegg?

Vi tilbyr totalløsning for hus og hytter!

- Minirenseanlegg fra 1-7 hus
- Grendeanlegg for 8 hus og oppover
- Prosjektering
- Søknad
- Graving/sprenging
- Rørlegging
- Elektrisk tilkobling
- Ferdig opparbeidet med plen
- Enkel oppbygging og funksjon gir et driftssikkert anlegg med stabile renseeffekter
- Oppgradering til kl. 1 for deg som har kl. 3 fra før!

- Anlegget graves ned i bakken
- Lang levetid – 50 år
- Enkel automatikk – ingen avanserte PLS-styringer
- Ikke krav til overbygg
- Tåler det meste som kan tenkes å tilføres avløpet, selv kaffegrut og klorin etc.
- Wallax minirenseanlegg drives av avløps vannet, og det er kun pumpestasjonen som bruker strøm.
- Enkel og rimelig installasjon
- 15 års garanti!

Wallax

Kontakt oss for tilbud!

GRANLI RØR

1870 ØRJE

Tlf. 69 81 12 71 Mobil 90 91 42 32

stig-erik.granli@granliror.no

www.granliror.no

368 markinger på utstilling

Hele vår tilværelse er preget av alle dem som har levd før oss. 368 tilfeldig utvalgte foregangsmenn og -kvinner hedres nå i en utstilling i Ørje.

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Det er Jørn Fjeld som har kommet på ideen, og Fotohistorisk Forum i Marker står bak utstillingen som har fått den megetsigende tittelen «368 historier». Stilistisk sett en like enkel som virkningsfull utstilling, der betrakteren omgis av ansiktene til alle disse som har vært med på å skape rammene for vår tilværelse.

Allsidige avtrykk

Skjønt helt tilfeldig er det ikke, forteller opphavsmannen.

– Det begynte med at jeg skulle samle inn portrettbilder av alle de gamle ordførerne til Fotohistorisk Forum. Jeg ble imponert over alle de gamle bildene av disse menneskene og begynte å tenke på alle de andre som også har utmerket seg på forskjellig vis og bidratt til å sette sitt preg på Marker gjennom de siste 100 årene, sier Jørn Fjeld.

Dermed tok han kontakt med flere som har god kjennskap til den lokale historien, og som kunne foreslå aktuelle navn på mennesker som

har satt sine avtrykk i Marker – på svært forskjellig vis. Det raste på med forslag, og jobben med å skaffe frem bilder har ikke vært liten, forstår vi.

Fargerikt fellesskap

Hovedkilden var til å begynne med fotograf Utersruds gamle kartotek med passfoto fra grenseboerbevisene under siste krig. Flere nyere bilder har kommet til, og de 368 som har kommet med i utstillingen er en herlig blanding av gamle sorthvitt bilder og tildels falmende fargebilder fra 60- og 70-tallet, samt nyere bilder av bedre teknisk kvalitet.

– Dette har begynt å rulle på, slik at vi nå har enda mange flere bilder å ta av. Men 368 bilder var hva det var plass til i den kuben vi har laget i utstillingsvinduet. Kanskje kommer vi til å bytte ut noen underveis, eller også lager vi en utstilling til. De planene er ikke helt klare ennå, sier Fjeld.

– Hva med kjønnsbalansen?

– Den kunne selvsagt vært bedre, men av de 368 er det vel et sted rundt 70-80 kvinner. Det spei-

Jørn Fjeld og Fotohistorisk Forum i Marker har samlet inn bilder av 368 personer som på forskjellig vis har satt sitt avtrykk i kommunens historie de siste 100 årene. Nå stilles bildene ut i et vindu i Storgata i Ørje.

ler vel i og for seg det faktum at det var menn som satt i maktposisjoner før i tiden, og at det var de som ble fotografert, tror han.

Fasiten senere

«Kuben» er stilt ut i det tomme forretningslokalet ved siden av frisøren i det som for et par tre mannsaldre siden var Nordstjernen hotell midt i Storgata. Den vil trolig bli stående en stund, og den første tiden uten angivelse av navn på de avbildede.

– Vi vet at folk har moro av slike

gamle bilder og ikke minst å se om de kjenner igjen dem som er avbildet. Dermed skal de få lov til å ha det moro med det en stund. Vi jobber med å lage et lite hefte med en «fasit» etter hvert. Med litt hell klarer vi å få med noen ord om de forskjellige personene også, i tillegg til bare navnene, sier Fjeld, som håper dette kan gi publikum en påminnelse om hvor viktig det er å ta vare på bilder av personer og steder fra en tid som ikke er altfor fjern.

Det blir historie før man vet ordet av det.

Lysere lokaler på Solstrand

På Solstrand Terrasse på Ørje har det pågått oppussingsarbeid siden begynnelsen av mars. Resultatet er lysere og mer moderne lokaler.

TEKST OG FOTO: SIRI M. DALNOKI

Daglig leder Evy Klund er fornøyd med resultatet og viser gjerne hva som har blitt gjort.

– Vi har først og fremst pusset opp spisesalene. Det er blant annet slått ut en vegg, slik at vi har fått større plass til spisegjester og til kurs og konferanser. Det har blitt tre forskjellige rom, som også kan brukes som ett stort rom, forteller Klund.

Gjenåpning

I den nyoppussede delen er det plass til hundre gjester. Når det gjelder konferanser, er det plass til cirka 75. Tidligere har man vært plaget av gjenlyd i lokalene på grunn av murveggene. Nå har taket blitt senket, og lyden er blitt mye bedre. Det er

også bestilt nye, lysere møbler. En ny skranke skal i nærmeste fremtid komme på plass ved inngangen.

Klund & Co. startet med oppussingen i begynnelsen av mars, og straks skal det meste være klart.

– I den anledning inviterer vi alle til gjenåpning søndag 25. april. Da håper vi folk kommer og ser på hvor fint det har blitt. Den dagen skal vi ha noen ekstra gode tilbud, lover Evy Klund.

Solstrand Terrasse tilbyr blant annet overnatting, kurs, konferanser og catering. Restauranten holder åpent sju dager i uken og serverer også pizza, noe mange ikke er klar over.

Neste oppussingsprosjekt ligger allerede på tegnebrettet.

– Det er inngangspartiet som står for tur neste gang, sier Evy Klund.

En siste hånd legges på arbeidet med å pusse opp spisesalene på Solstrand Terrasse.

Tenkt på det lenge?
Bli fosterforeldre!

FOSTERHJEMSTJENESTEN

Inviterer til informasjonsmøte

4. mai kl. 18
Fylkeshuset, Sarpsborg

Velkommen!

Tlf. 466 16 900
www.fosterhjem.no/sarpsborg

Graving • Sprengning Alt i transport Mobilknusing

1950 Rømskog • Tlf 92 82 52 05 • Fax 69 85 94 47
E-post: steinar@bergquist-maskin.no

RØMSKOG

Den trivelige bygda...

1950 Rømskog
Telefon: 48 13 64 16
E-post: post@romskog-utvikling.no
Internett: www.romskog-utvikling.no

FORHANDLER AV:
Toshiba Varmepumper
Ta kontakt for befaring og tilbud!

elektrikerkjeden
norgeseliten
Din trygghet - vårt ansvar!

FOR BEDRIFTER:
Ta kontakt med vår energirådgiver
for råd og veiledning ang.
energisparing/-effektivisering

Johan Stangs Plass 1, 1767 Halden
Tlf. 69 18 15 75, Fax 69 18 53 34

info@riiselektro.no

www.riiselektro.no

NYHET!

Gjensidige Marker Brannkasse
lanserer banktjenester

Snakk med oss

- Nettbank med lokal rådgiver
- Banktjenester for privat og landbruk
- God rente på innskudd og lån
- Gebyrfri dagligbank

Kjersti Braarud, lokal rådgiver

**Ved skade ring: 03100
(24 timers service)**

www.gjensidige-marker.no
E-post: marker@gjensidige.no

GJENSIDIGE
Marker Brannkasse

Fellesbygget, Storgt. 55, 1870 Ørje
Telefon 69 81 01 80 – Telefaks 69 81 01 90

- Bank
- Forsikring
- Sparing

Ball for all Grenseland-ungdom

Karoline Johansson og ungdomsrådet i Marker inviterer alle ungdomsskoleelever i Aremark, Marker og Rømskog til vårball 7. mai.

Ungdomsrådet i Marker, med leder Karoline Johansson i spissen, inviterer alle ungdomsskoleelever i Aremark, Marker og Rømskog til vårball.

TEKST OG FOTO: SIRI M. DALNOKI

Ballet går av stabelen fredag 7. mai på rådhuset i Marker.

– Det vil gå busser fra Aremark og Rømskog til Ørje og tilbake, forteller Karoline Johansson, leder for ungdomsrådet i Marker.

– Resten er hemmelig

Har du lyst å være med på moroa? Da må du melde deg på innen mandag 3. mai. Prisen for å være med er rundt en hundrelapp. Mat, inngang og skyss er inkludert i prisen.

– Det blir buffé med masse god mat og tre forskjellige band

skal spille. Dermed bør det være noe alle liker. Etter at bandene er ferdig blir det mer musikk og dans, forteller Karoline.

Som seg hør og bør på ball blir det diverse kåringer.

– Vi skal kåre ballens prins og prinsesse. Resten er hemmelig, sier hun.

Det er første gangen ungdomsrådet inviterer alle ungdomsskoleelever i Grenseland til ball.

Vakter på ballet

– Ungdomsrådet ville gjerne finne på noe slik at vi kunne samle alle ungdommer i Marker, Aremark og Rømskog. Da fant vi ut at det hadde

vært kult med et stort ball, forklarer lederen.

Rådet legger opp til at deltakerne får delt ut partnere, slik at en ikke vet hvem man skal gå sammen med på ballkvelden.

– Det er for å blande folk, slik at man blir kjent med noen nye.

Noe av festlighetene skal finansieres gjennom pengene i kassa til ungdomsrådet. Ellers håper Karoline og co. på å få hjelp fra noen sponsorer.

– I tillegg kommer vi til å spørre politikere og foreldre om å stille opp som vakter på ballet, sier Karoline, og avslutter med å si at hun håper mange melder seg på til ballet.

Toller Enger poserer ved Frihetsstøtta, og fru Enger stiller med hest og trille. Årstall cirka 1900.

Nasjonaldagen og Frihets

Hva skjuler seg bak den sterke nasjonalfølelsen som manifesterer seg hver 17. mai? Nasjonen Norges fødselsdag vil du kanskje svare, – og selvsagt er det riktig. Bursdager bør markeres og spesielt den som gjelder vårt eget moderland. Men kanskje må vi langt, svært langt tilbake i tid for å søke underliggende årsak og forklaring.

AV EILIF MOSBÆK

Etter at «Digerdøden», eller «Svartedauen» som vi vanligvis kaller den, hadde herjet gjennom det meste av Europa på 1300-tallet, sto mange nasjonalstater i fare for å miste sin identitet (les: suverenitet). Norge var en av dem.

Trerikspakten i Kalmar 13. juli 1397 med felles kongemakt, i dette tilfelle med dronning Margrete Valdemarsdatter som regent, ledet oss etter hvert i 1450 over i den såkalte 400-årsnatten. I første omgang i Sverige/Danmarks favn.

Etter Gustav Vasas inntreden som svensk konge i 1521 ender Kalmarunionen, og Norge blir etter såkalt «håndfesting» ved Christian III og dansk riksråd, dansk provins i 1536.

De lærde strides om denne perioden under dansk herredømme skal karakteriseres så sterkt som «nattemørk». Noen «Tornerosesøvn»

var det så visst ikke, og suvereniteten var brakt i kne.

Prins Christian Fredrik

Når så adelsmenn, embedsmenn og trauste bønder setter hverandre stevne under prins Christian Fredriks ledelse i april- og maidagene 1814, er en slumrende bris av selvfølelse som ved et trylleslag generert til storms styrke. Kielerfreden i vinterdagene tidligere på året hadde tvunget dansk kongen til avståelse av Norge til Sverige. De foregående syv årene var mye blod og svette ofret for å holde denne naboen fra livet. Nå skulle vi tvinges inn som vasaller. Et utbrytningsforsøk med sete i Østfold gjorde det klart at her måtte «hansken kastes inn». 4. november undertegnes fredsprotokollen i Moss.

Selv ikke Napoleon Bonapartes feltmarsjall Jean Baptiste Bernadotte, nå iført svensk kongeskud, maktet å kue den stigende nasjonalfølelsen.

Noe sønnen Oscar I tok konsekvensen av. Han lærte seg og praktiserte norsk språk til fullkommenhet.

Under denne følelsesstrømmen dukket et annet fenomen opp, som våre kulturpersoner og historikere med begjær grep fatt i: Sagatiden og sagalitteraturen.

Fra atlantehavsoya Island og gården og borgen Reykholt hentet vi hjem vår «glemte» historie fra tidlig middelalder. Sagaskriveren og skaldedikteren Snorre Sturlason ble vår merkesmann.

Snorre var selv av Halvdan Svartes slekt, og gjennom blant annet kongesagaene som han dikter i årene 1220-35, rulles et mektig panorama ut. Et vitnesbyrd om et stolt og selvstendig, kanskje også egenrådig, folkeferd.

Kongesagaene

Nå hadde skalden hvilt i århundrer. Tidspunktet for gjenoppvekking var inne. Siste halvdel av 1800-tallet gir våre ypperste forfattere, bildekunstnere og skulptører til beste sin oppfatning av våre hardbarkede forfedres liv og levnet.

Hos maleren og tegneren Erik Werenskjold dukket den tids nasjonalhelt Fritjof Nansens kontrafei opp som Olav Trygvason. Kongesagaene ble allemannseie og Nordahl Rolfsens lesebøker for folkeskolen den fremste formidler.

Men Fritjof Nansen ruget ut en

slange, om ikke ved sitt bryst, så i sin nære omgangskrets.

Som medarbeider under Nansens arbeide for Folkeforbundet under hungerskatastrofen i Volgadalen 1921, trår Vidkun Quisling inn på arenaen. Med Quisling som politisk aktør på 1930- og 1940-tallet bringes bruken av norrøn heraldikk og historie i vanny. Partiet Nasjonal Samlings bruk av symbolene i sin nasjonalistiske elitepolitikk og rasisme har gitt etterklang (-smak) like til vår tid.

Ulike fremstillinger av solkorsmerket vekker avskyfølelser og vil fortsatt i generasjoner stå som symbolet på et av verdenshistoriens verste regimer.

Frihetsstøtta på Ørje

Så til en lokal bautastein: Frihetsstøtta på Ørje.

Siden oppførelsen må et milliontalls mennesker ha passert merkesteinen like syd for Ørje kirke. Hvor mange som har reflektert nærmere over hvem eller hva som skjuler seg bak steinens tilblivelse er ikke godt å si. La oss derfor forsøke å rekapitulere noen av de «fornstora dar».

Og sannelig, der dukker Haldenvassdragets alter ego nok engang frem i kulissene: Kanalbyggeren Engebret Soot!

Allerede i 1824 har Soot «utvandret» fra Mangenskogen på det som på den tid kaltes Urskog (i dag Aurskog/Høland). På gården Solerød

hadde han sitt første tilhold i Ømark (senere Øymark). På gården befant seg et klebersteinsbrudd beliggende nær Stora Lee. Herfra var det sendt ut stein til ymse bruk. Blant annet inneholder syrekummer på Kongsberg, døpefonter i kirker og en fløy av Nidarosdomen stein fra bruddet.

Stedet Ørje besto omkring 1830 av et beskjedent antall bygninger og et par, tre gårder, hvor Braarud var den fremtredende. I gamle nedtegnelser finner vi Ørje beskrevet som: Ørje bro. Altså, Braarud = Bruarud, rydningen ved brua.

Beliggenheten var strategisk og lå nærmest i den rette linje mellom Christiania og Stockholm. Rundt selve Ørjefossen hadde det vokst opp noe bebyggelse, kvernhus og møller. Gjennom fossen ble det fløtet tømmer.

7. mai 1808 var det harde kamper i området, og brua over Ørjeelva ble brent. Det Nordenfjeldske Infanteriregiment under major Fischer slo svenskene tilbake. Dagen før hadde det vært harde trefninger i Rødenes, og den legendariske oberst Krebs jaget svenskene sydover mot Ørje.

I takknemlighet for hva Det norske Jegerkorps utrettet i lokalavsnittet både i 1808 og 1905, er en fjellrabb like ved Ørjetun dekorert med gyllen krone, Norsk Jegerkorps' signalhorn

Fløtningsinspektør Peter Harridsleff rykket ut tidlig på morgenen den 18. mai. Ingen arbeidsfolk å se. Klokka ni kommer et par mann i en pram, bedagelig roende. I bunnen av prammen lå underdriver Simen Brekke. Fløtningshistoriens kilde skriver: «-- da han lae som et dødt Kræatur, hvilket ei er smugt for en Bestyrer --».

Tre sentrale personer

Bak planen om å reise en frihetsbauta på Ørje sto tre personer; kanalbyggeren Soot, Iver Andreassen Aarnæs og Christian Haneborg.

Soot hadde god føling med folkemeningen i grenseområdene. En dag var han kanskje i Töcksfors på arbeid med en løftedam. Den neste opprensning av tømmervaser i Haldenvassdraget. Stadig på oppdrag på begge sider av Kjølén.

Iver Andreassen Aarnæs var en kunnskapsbegjærlig bonde. Han skaffet huslærer til egne barn og barna på nabogården Lie. Engebret Soot ble senere svigerfar til to av barna på Aarnæs. Ole Soot ble gift med Sidsel Dorthea og Soots eldste datter Inger Marie med Petter Iversen.

Den tredje initiativtagere: Christian Haneborg var mark- og skogeieren fra Fosser i Høland.

regi, meget høy profil. Hundrevis av mennesker var møtt frem. De var kommet fra bygdene på begge sider av grensen. Soot var selvsagt i sitt ess. Han sjarmerte alle med sin selvsikkerhet og talte direkte til folket. En stram og strunk vaktmester Haneborg i sin uniform, han var i sitt 27. år, og var også et godt blikkfang. Iver A. Aarnæs, kanskje den største idealisten av dem, lot de yngre kumpanene styre feiringen.

Muntert ble det under selve avdukingen. «Er det en sau - eller kanskje en hund det der på toppen!» lød et av tilropene. Latte- ren runget, men et høytidsstemt publikum lot seg straks rive med da student Fearnley, bror av den kjente maleren Tomas Fearnley, ledet an med allsang. Melodien selvsagt: «For Norge Kjæmpers Fødeland»:

Vi reiste denne simle Sten
til Frihedsaarets Minde.
Gid at de sidste Slegter den
urokket end maa finde,
og stedse saa betydningsfuld
som nu i Friheds Morgenguld;
naar tidens Bølger rulle hen
den Norges Sønner finde.

Den er vel intet Kunstens Verk,
men Frihedssind den satte;
den gjøre vil den svage sterk,
som kan den Tanke fatte,
at intet kue kan det Land,
som eies av den frie Mand.
Er Stenen intet Kunstens Verk,
dog Frihedssind den satte.
Den feste skal det skjønn Baand,
som knytter Skandien sammen;
den os skal lære fredens Aand
og nære Brodefflammen,
der luer i vort aabne Bryst,
og sjunger i forenet Røst, -
den fæste skal det skjønn Baand;
som knytter Skandien sammen.

En bautasten da stande du
imellem vore Fjelde;
du tale gævt til Normands hu,
ei Stormene dig fælde.
Ja ligesaa betydningsfuld
som nu i Friheds Morgenguld
en evig Bauta stande du
og trodse Stormens Vælde.

Den unge Fredrikshald-student Fearnley ble senere prest på Eidskog.

Vi må ga ut fra at festlighetene kulminerte uten for stort inntak av stimulerende væsker. Selv om Soot i unge år nok holdt et lystig grep om pokalen, var Christian Haneborg total avholdsmann. Skysstasjoner og større gårder hadde på den tiden tillatelse til både produksjon og salg av sterke drikker. På Aarnæs befant bygdens største brennevinskjele seg, på hele 96 pott. Kanskje hadde den vært i sving til internt traktement etter det seremonielle?

Løven og lammet

Bautaen holdt stand de påfølgende 50 år, om enn noe mer lurvet i pelsen. Til minnemarkeringen 17. mai 1884 stiller Lars Nordbye på gården Torp opp som arrangør. Nordbye var gift med Iver A. Aarnæs' og Engebret Soots barnebarn Caroline Andrea

Aarnæs. Bautaen ble pusset og striglet, inskripsjonen frisket opp og rosinen i pølsa var hunden i nisjen, plassert på baksiden av bautaen. På forsiden tronet - og troner den dag i dag - en skinnende og viril bronseløve. Nordbyes svigersønn Mathias Skeibrok, den kjente billedhuggeren, var mester for denne.

Skeibrok var gift med Soots oldebarn og nettopp hjemvendt etter tre år i Paris. På verdensutstillingen i 1878 fikk han utmerkelser for sin utstilling «Ragnar Lodbrok i Ormegaarden». Vel hjemme lagde han «Modern vaager» og «Træt», som begge havnet i Nasjonalgalleriet. «Snorre Sturlason dikter Norges kongesagaer» står på Slottet i Oslo. Gruppearbeider med tema fra gresk mytologi fikk plass i Universitetet. Sammen med vennen Theodor Kittelsen utga han boka «Sandferdige Skrøner», med Kittelsen som illustratør. Oscar II utnevnte Skeibrok til ridder av St. Olav i 1895.

Den eneste gjenlevende av initiativtagerne i 1834, Christian Haneborg bidro til feiringen med selvkomponert sang:

Nær tyve Aar var rundet hen,
Da Tanken hertil blev tagen,
At reise denne lille Bautasten,
For at vise Venskab haandtagen.
Man havde da havt en Prøvetid,
Hvorved man fattet en fuld Tillid,
At ridse Hænder paa denne Sten,
Som her tolker Foreningsdagen!

Mai-Dagen blev styrket med
En Stedse broderlig Forening.
November 4de, som den hed,
Fik vi den varige Fredning.
Gud give da, at denne Pagt
Altid maa stande ved al sin Magt,
Saa ingen den nu kan styrte ned,
Er sikkert alle braves Mening.

21 år senere takket vi for følget, og riksakten ble oppløst. Begivenhetene i 1905 var og forble en enestående hendelse også i verdenshistorien. Vi skilte lag uten sverdslag. Enestående var det like til Tjekkia skilte lag med Slovakia i 1993.

Hvordan utplasserte soldater i 1905 så på denne minnesteinen har vi ingen informasjon om. Med en slik tekst må den vel nærmest ha blitt betraktet som en provokasjon. At vi i dag betrakter det faste håndtrykk som et vennskapssymbol over grensen faller ganske så naturlig.

Når vi nå kan feire snart to hundre forgangne år for et delvis gjemt og nesten glemt klenodium, kanskje vi burde overveie en mer sentral plassering. Hva med å flytte steinblokka ved siden av Sentrumsgården til Rådhusets borggård og heller la Frihetsstøtta med sin rike historie pryde Storgata vis-à-vis banken?

Kilder:

Fotohistorisk Forum Marker
Østfold Fylkes billedarkiv
Karsten Alnæs: Historien om Norge
Norges Kulturhistorie
Bjørn Andresen: Gubben mot strømmen
Martha Østensvig: Aarnæs-slekten
Christian Haneborg: Erindringer

støtta på Ørje

og inskripsjonen «1808 (og) 1905 NJK».

Soot og Tank

Engebret Soot var godt kjent med forholdene i grenseområdene. Statsråd Tank i Fredrikshald hadde bekledd rollen som Saugbrugs-korporasjonens øverste leder og hadde nær kontakt med Soot. Historikken omkring 1814 og Tanks innsats var vel kjent. Ved kongevalget skal Tank ha uttalt: «Hva gjør det om kongen heter Carl Johan eller Christian Fredrik, når bare Grunnloven trygger friheten for meg og landet».

Den første 17. mai-feiringen fant sted i Christiania i 1824 og kan nærmest kalles en klubbssammenkomst med arenaer som «Klubben Enigheden», «Traktørstedet Punchedollen» og «Studentersamfunnet». Carl Johan så ikke med blide øyne på dette. 4. november, dagen for konstitusjonens fødsel, burde være markeringsdagen. Fortsatte illegale feiringer kulminerte med 17. mai-feiringen i 1829. Det såkalte Torvslaget. Med Henrik Wergeland som fanejunker var det åpnet for tradisjonen som siden har blitt fulgt.

En lite flatterende 17. mai-feiring hadde også funnet sted blant fløterne i Stenselva ved Ganerød i Femsjøen i 1825. Det ble drukket tett, og lite eller intet nevenyttig arbeid ble utført. Dette rykteses også i Fredrikshald.

År om annet la han nye eiendommer til sitt velde. Med karriere fra militæret hadde han avansert fra underoffiser i artilleriet og endt som vaktmester (major) i kavaleriet.

Med Soot som eksekutør hadde festen allerede sitt garantistempel. Med klebersteinsbruddet på Solerød og oppildnede arbeidere startet han på oppgaven. Støtta skulle bestå av tre hoveddeler. En skråkantet sokkel, et loddrett prismeformet midtparti og på toppen et triangel med møne. Hovedkomponentene var byggeklosser i stein.

Som en kunstnerisk komposisjon holdt vel sluttproduktet sitt mål. Verre stilt var det med billedhuggerarbeidet. I nisjen på toppen av bautaen fikk dyrlege Tjostølsen fra Eidsberg prøve seg. Selve riksåpenet Den Norske Løve skulle pryde steinen. Under løven en inskripsjon:

**Denne Sten er reist
Til Minde om
Friheden af den 17. Mai og
Foreningen d 4. NOV.
1814
AF ET FRIT FOLKS
KJÆRLIGHED
TIL DETS FORFATNING.**

Under inskripsjonen to hender i fast håndtrykk.

Folkefesten holdt, som samtlige senere åpningsvenementer i Soot

Full konsentrasjon kreves for å treffe blink.

Jegertreff på Lillemørk

Ny deltakerrekord, flott vårvær og særdeles god stemning. Det var rammen rundt Aremark Jeger- og Fiskerforenings stevne på Lillemørk i begynnelsen av april.

TEKST OG FOTO: ØYVIND OTTERSEN

AJFF arrangerer hvert år jaktfeltstevne. Noen konkurranse i ordets rette forstand er det ikke. Selvsagt vanker det premier, men for jegerne er det først og fremst en nyttig gjennomkjøring foran jaktseasonen. For stevnets 30 skudd teller med når man skal få godkjent jegerprøven.

– Vi har over 170 deltakere her i dag. Det er rekord, sier en tydelig fornøyd, men også litt stresset stevneleder Ole Lagerholt. Han har mye å holde styr på i minuttene før det hele braket løs.

– Jeg bare må benytte anledningen til å takke Mette og Nils Håkon Lie for at de stiller flotte Lillemørk til disposisjon. Dette er et perfekt sted for et slikt stevne.

Seks poster

Deltakerne gikk lagvis gjennom løypa. Ute i skogen og på jordekantene var det seks poster med skyte-avstand fra 40 til 186 meter. Her var blinker av mår, ekorn, rype, villsvin, tiur og grevling.

– De fleste deltakerne kommer fra Aremark og Halden, men vi har også noen fra steder som Moss, Fredrikstad og Sarpsborg, forteller Lagerholt.

– Mange gubber, noen damer og kun få ungdommer. Er det et gubbemiljø innen skytingen?

– Dette er vår store utfordring. Vi trenger flere unge skyttere. Derfor satser vi sterkt på rekruttering i AJFF. Og vi ser resultater av arbeidet. Vi har i dag 160 medlemmer, men det er plass til flere unge som ønsker å skyte, sier Ole Lagerholt.

Ole Lagerholt var ansvarlig for jaktfeltstevnet på Lillemørk. 170 deltakere var ny rekord.

Martin Torgalsbøen (nærmest) og Kjetil Lagerholt sørget for anvisning og klistret igjen kulehull på blinkene.

Soot-jubel over sjenerøs arv

I februar mistet Stiftelsen Engebret Soot en av sine trofaste medlemmer, Kjell Steinar Nygård. Det triste budskapet ble fulgt av et tilsvarende gledelig: Nygård testamenterte sin leilighet i Ørje til dampbåtentusiastene.

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

– Det har vært mange følelser på én gang den siste tiden. Vi er rørt og dypt takknemlige. Budskapet om at Nygård hadde gått bort kom så altfor tidlig, og den testamentariske gaven var like sjenerøs som overraskende for oss, sier Jan Bakker leder i Soot-stiftelsen.

Trofast støttespiller

Nygård, som var født i 1944, var medlem i stiftelsen i en årrekke. Aldri blant de mest aktive i forgrunnen, men en viktig og meget interessert støttespiller med stor sans for den gamle teknikken som stiftelsen forsøker å ivareta både til lands og til vanns.

– Vi ante ingen ting og ble svært overrasket da brevet fra tingretten kom. Der sto det at vi var tilgode sett i testamentet. Det er første gang vi mottar en så sjenerøs gave, og det viktige for oss i ettertid har vært å planlegge dette godt slik at vi gjør som Nygård hadde ønsket; det vil si at vi gjør mest mulig ut av arven, sier Bakker.

Attraktiv leilighet

Stiftelsen har arvet Nygårds leilighet i Sentrumsgården midt i Ørje sentrum. Det dreier seg om en to-

roms borettsleilighet på anslagsvis 50 kvadratmeter i toppetasjen, og uten at Bakker har undersøkt prisnivået veldig konkret regner han med at den må være verdt «noen hundre tusen».

– Det kommer mye an på hvilken stand den er i når den selges, og her er vi ved et sentralt punkt. Gården er bygget rundt 1990, og om den strukturelt er kjernefrisk så må vi vel innrømme at leiligheten er moden for en generell oppussing, konstaterer han.

«Ekstrem oppussing»

Med diverse skråtak, takvinduer, karnapp og en romslig veranda er leiligheten i utgangspunktet ganske særpreget, og i Soot-stiftelsen ser man at den kan bli relativt eksklusiv dersom man legger litt innsats i det. Med beliggenheten midt i sentrum og en moderne og smart layout bør den appellere til et stort publikum.

– Det enkleste ville være å selge den som den er, med et visst oppussingsbehov. Samtidig er vi litt fristet av tanken på å gjøre dugnad på den og se hvor fin vi kan klare å få den, for på den måten å gjøre mest mulig ut av arven. Vi har blant annet lekt med tanken på å lage en form for lokal «ekstrem oppussing», dersom vi kan få med lokale håndverkere og leverandører på en slik tanke. Men

Med 90-tallsstil og 20 års slitasje er leiligheten moden for en oppussing. Om Soot-stiftelsen gjør det selv eller selger den som oppussingsobjekt er ennå ikke bestemt, forteller fra venstre leder Jan Bakker, nestleder Runar Kopperud og kasserer Gunn Buer Syversen.

intet er bestemt ennå, sier Bakker.

Styrker fundamentet

– Hvordan skal pengene brukes når leiligheten er avhendet?

– Vi har behov for å styrke den økonomiske ryggraden i Stiftelsen,

ikke minst for å kunne ta reparasjoner og annet som måtte komme i fremtiden. Dermed er planen å bygge et sterkere fundament for hele stiftelsens fremtid med disse pengene, og det føler vi at er i Kjell Steinar Nygårds ånd også, sier Bakker.

Holder dampen oppe

Dugnadskjempene i Soot-stiftelsen frykter ingen splittelse i dampbåtmiljøet som følge av at Strømsfoss fremstår som et nytt dampsentrum.

TEKST: TORE ROBERT KLERUD

Parallelt med begeistringen over gamle DS «Turisten»s gjenoppstandelse har man den siste tiden kunnet merke en viss bekymring for hva som vil skje i Ørje når Strømsfoss nå virkelig kommer på dampkartet: Aremark-knutepunktet blir base, ikke bare for selve «Dronningen», men også for dampbåten «Ara» og nylig omdøpte MS «Strømsfoss».

– Alf Ulvens planer for området tilsier at det kan bli svært spennende i Strømsfoss for dampinteresserte i

fremtiden, både musealt og trafikkmessig. Hva får det å si for deres planer?

– Det er flotte planer han har, og det blir spennende å følge med på. Generelt ser ikke vi noen trussel for vårt eget miljø eller for interessen fra publikum. Tvert imot tror vi at økt tilbud vil føre til økt interesse for både vassdraget og dampbåthistorien som sådan, sier Jan Bakker.

Ingen rask forandring

Det som derimot skaper problemer, er den vedvarende stengningen av

Ørje sluser. Det har ført til mindre etterspørsel de siste sesongene, dermed mindre inntekter og mindre å drive fartøyvern for. Kanskje kan mer aktivitet i Strømsfoss heller bidra til mer trafikk mellom de to punktene og dermed bedre litt på situasjonen, håper han.

– Men de som skal se på båtene blir kanskje fristet til å kjøre til Strømsfoss i stedet for Ørje i fremtiden, dersom forholdene legges så godt til rette der?

– Det kan selvsagt skje, men igjen tror jeg økt interesse totalt sett vil komme både Ørje og Strømsfoss til gode. Dessuten er det jo en del ting som skal falle på plass i Strømsfoss før prosjektene i området der nede blir en realitet, så det er ikke snakk om noen rask forandring av virke-

ligheten uansett, tror han.

Nok å jobbe med

Optimismen, humøret og engasjementet er temmelig stabilt i Soot-stiftelsen, og han ser ikke for seg at noen skal ta til mismot for at man i Ørje-miljøet nå må forberede seg på å dele fokus med neste slusepunkt nedstrøms. Det er flere konkrete prosjekter på gang å jobbe med, flere båter skal restaureres, og det blir således mye spennende å følge med på også i Ørje i årene fremover, forsikrer Bakker.

– Dere har ikke vært inne på tanken om å fyre opp i kjelene og sette kursen mot Strømsfoss, dere også?

– Nei, den tanken har vi ikke vært inne på. Vi har det bra her og blir nok værende, ler han.

Åpningsfest for Byggeriet Ørje

Lørdag 8. mai 2010

Lørdag 8/5 kl 9:00 - 14:00

**Grilling av pølser
og kake til alle!**

Mange gode tilbud! DM vil komme i posten

**OPTIMAL
utvendig
maling**
10 lt. emb.

899,-

PR. SPANN

Begrenset antall

**28x120 imp.
terrassebord
kl. 2**

7,90

PR. LM

Begrenset antall

BYGGERIET

www.byggeriet.no

Byggeriet Ørje Byggmarked

Nesveien 20, ØRJE - Tlf: 47 77 55 05, mail: orje@byggeriet.no

Med forbehold om trykkfeil og utsolgte varer

Deltakerne på norskkurset i Aremark fikk utdelt kursbevis. Fra venstre Dietmar og Sebastian Götte fra Tyskland, Mieke Grimm fra Nederland, Gabriëlle Götte fra Tyskland, Julie Nambudye fra Uganda, Veronika Vimberg fra Estland og Nina Taiet fra Hviterussland. Tyrkiske Serkan Yüksel var ikke til stede da bildet ble tatt.

Vellykket kursavslutning

Åtte fremmedspråklige aremarkinger har vært på norskkurs i regi av Aremark skole. En middag med sambygdinger og lærere markerte avslutningen på kurset.

TEKST OG FOTO: SIRI M. DALNOKI

Kurset gikk over åtte uker, og utenlandske aremarkinger fikk tilbud om å delta. Folk fra Estland, Nederland, Tyrkia, Tyskland, Hviterussland og Uganda har lært seg litt mer norsk.

Kjempemorsom utfordring

– Det er veldig bra å ha norskkurs her i Aremark, synes Nina Taiet fra Hviterussland. Hun har bodd i Aremark i mange år, men vil gjerne lære seg mer grammatikk.

– Det er viktig å lære mer. Håper det blir flere slike kurs også i fremtiden, sier hun.

Kursets lærere var Yvonne Grundnes og Nils Jørgen Brynildsen. De syntes det var en artig utfordring og tok gjerne på seg oppgaven med å lære bort norsk til de fremmedspråklige.

– Vi har lært bort det helt grunnleggende. Noen har bodd i Norge lenge. Andre av elevene har akkurat flyttet hit. Derfor delte vi gruppa. Det har vært en kjempemorsom utfordring, sier Yvonne Grundnes. Hun legger til:

– Det blir en evaluering først, så får vi se om det kanskje kan bli flere lignende kurs i fremtiden.

Middagsgjester

Flere av norskstudentene ga klart uttrykk for at de var veldig fornøyde med opplegget. Vanligvis måtte de ha reist til Halden for å ta norskkurs, men ikke alle har mulighet til det. Derfor var det fint med kurs i Aremark.

– Og lærerne er veldig bra, skrøt de.

Som avslutning var de åtte norskkursdeltakerne bedt på norsk

Som avslutning på språkkurset ble det middag på Furulund for deltakerne og naboer.

middag på Furulund. Deltakerne fikk lov til å invitere med seg en norsk nabo. Rektor ved Aremark skole, Andreas Holtan, varaordfører Gunnar Ulsrød og Mary Anne Gløbøden i Frivilligsentralen var også på plass. Dermed ble det en hyggelig seanse med cirka tjue middagsgjester.

Flytende norsk

Rektor holdt tale om sine hyggelige opplevelser i utlandet og understreket viktigheten av å lære seg

norsk, for på den måten å kunne kommunisere ordentlig. Å lære seg å forstå hverandre er viktig.

Veronika Vimberg fra Estland har lært mye i løpet av kurset. Hun flyttet til Norge i august sammen med barna Ramon (8) og Isabella (7).

– Det er ikke vanskelig å lese norsk. Det er verre å beherske snakkingen, sier hun.

I tillegg til å lese hjemme, har hun tenkt å gå på kurs i Halden. Samtidig prøver barna å hjelpe mor, for de snakker allerede flytende norsk.

Moteshow

med antrekk fra

Dues dame- og herremote

Torsdag 6. mai kl. 19.00

Rådhuset, Ørje

Vårens og sommerens moter

- Gratis inngang
- Utlodning
- Kaffe og kaker
- Rabattkupong til bruk i Dues dame- og herremote

VELKOMMEN

Vennlig hilsen Nina og May

PS! Nye merker!

Boligleverandør i Ørje

BYGGMANN

Ørje

**ALT INNEN
BYGG**

Besøk oss på www.sandlibygg.no

Totalentreprenør

Sandli Bygg AS er en solid totalentreprenør som tar på seg alle typer byggeoppdrag.

Vi er engasjert i blant annet:

- Totalentrepriser innen alle typer bygg
- Rehabilitering
- Fredede og vernede bygninger
- Fuktproblematikk og vannskader
- Mur- og betongarbeider
- Flislegging og peismuring
- Prosjektering, tegning og søknadsprosess

Vi har godt innarbeidet samarbeid med alle andre aktuelle byggefag.

BYGGMANN

Byggmann Gruppen AS er en av Norges største boligleverandører med over hundre forhandlere over hele landet.

www.byggmann.no.

... hjem til dine drømmer

**Sandli
Bygg AS**

Krogstad, 1870 Ørje. Tlf. 69 81 12 87

Skytter- prinsessen fra Ørje

Marianne Berger fra Ørje ble skytterprinsesse i fjor.

Marianne Berger (20) fra Ørje begynte å skyte da hun bare var 8 år gammel. Faren hennes, Trond Berger, var en aktiv skytter, og da måtte selvfølgelig Marianne også prøve. Hun er som skapt til å få suksess innen skyting.

AV MARTHE L. JENSEN
OG ANNETTE S. ØRKEN

Marianne Berger begynte å skyte fordi pappaen hennes drev med det. Da ville hun også prøve, og jenta ble bitt av basillen. Marianne begynte å skyte aktivt da hun var 12 år. Etter at hun hadde fylt 13, begynte hun med svartkruttskyting, som hun drev med til hun var 16. Som 14-åring var Marianne med i sitt første EM. Nå driver hun med luft- og matchskyting. Det er mange konkurranser hun skal ha med seg, så hun har ikke tid til mye annet. Det blir fort rundt 70-80 konkurranser i året. All hennes fritid blir brukt til skole og skyting. Nå studerer hun for å bli siviløkonom.

På farten

Når Marianne drar rundt i verden og konkurrerer, trefte hun mange hyggelige folk og et godt miljø. Konkurrerer ofte i Sverige, noen ganger i Tyskland, og hun har vært i Tsjekkia, Kroatia og Danmark. Hun har ikke telling på hvor mange medaljer hun har, men

det er i hvert fall blitt fire EM- og VM-medaljer. I 2009 fikk Marianne fem individuelle NM-gull. Samme år ble hun skytterprinsesse.

– Det var uventet, men kjempemorsomt!, smiler hun.

Minner og tabber

– Å stå på pallen i VM og EM og høre «Ja, vi elsker», det er på toppen av listen over mine beste minner. Det var også stort å bli skytterprinsesse, sier Marianne, som sier at hun vil fortsette å skyte så lenge det er gøy.

– Jeg har også gjort noen tabber, ler hun.

– Mange ganger har jeg ligget an til å skyte et kjempebra resultat, men så skutt et dårlig sistesjudd. Første gang jeg var med i EM i svartkrutt, der skyter vi på papp og bruker kikkert til å se hvor skudda sitter, begynte jeg veldig bra, men så dunket jeg borti kikkerten underveis, så den viste naboskiva. Det oppdaget jeg ikke. Så jeg begynte å skru på siktene mine. Da så jeg at jeg hadde skrudd meg fra 10-ern og ut til 4-ern... Da var jeg ganske sint etterpå.

I sommer blir det igjen drift på Soots Brygge ved innseilingen til slusene. Et viktig blikkfang for trafikken på E18, slår lokalpatriotene i Sluseporten AS fast, representert ved fra venstre daglig leder Elisabeth Syversen, Jørn Fjeld, styreleder Gulbrand Eng og Gjermund Syversen.

Stopper turistene i Sluseporten

Det blir drift på den flytende restauranten ved Tangen i Ørje i sommer. Og på sikt skal det gjøres mer for at Ørje skal bli et attraktivt sted å være. Det skal Sluseporten AS sørge for.

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Etter et års fravær er den flytende restauranten på plass ved innseilingen til Ørje sluser omtrent når dette leses.

– Det er et resultat av at vi ser hvor viktig det er for å få turistene til å stoppe i Ørje, at den ligger der og synes godt fra E18. Mange har vent seg til at den er der, og det var mange som savnet den i fjor, sier Gulbrand Eng.

Bredt initiativ

Han er styreleder i Sluseporten AS, som er det nyopprettede selskapet som skal drive Soots Brygge, som er det offisielle navnet på restauranten. Dessuten overtar selskapet også driften av Bakergaarden Café når kontrakten med nåværende driver går ut den 1. november.

Bak selskapet står per i dag ni eiere, som har skutt inn 50.000 kroner hver. Alle med lokal bostedsadresse.

– De fleste av oss aner ikke noen ting om slik drift, men noen kan det. Andre kan bidra på andre måter. Og alle er patrioter og ivrer for ideen. Selvsagt håper vi på å tjene noen kroner på lang sikt, men dette

er først og fremst det vi kan kalle et grasrotinitiativ for å ivareta noe vi vet er positivt for bygda vår, sier Eng.

Leter etter kokker

Egenkapitalen er ikke enorm, men stor nok til å komme i gang. I disse dager leter man med lys og lykte etter en kokk, helst to, som kan begynne på kort varsel. Drømmen er å åpne første gang på 17. mai, men ordinær drift kommer uansett ikke til å starte før 1. juni.

– Vi har kontraktene på plass med eieren av den flytende restauranten, med Kanalselskapet og med eieren av Bakergaarden Café. Avtalene med leverandører er på plass, og vi er som sagt klare til å ansette kokker og er også i ferd med å finne frem til servitører, noe vi tror blir litt enklere. Vi skal klare å komme i gang, men det ligger i sakens natur at dette ikke er noe enkelt prosjekt. Det er godt mulig vi må inn med mer penger også etter hvert, sier Eng.

Stabile rammer

Det tror han imidlertid skal ordne seg. Med så mange likeverdige parter

på eiersiden, og med hundre prosent lokal forankring, føler han seg trygg på at engasjementet skal holde gjennom noen tøffe år før man forhåpentlig kan få litt igjen for strevet.

– Uansett blir vi aldri rike av dette. Økonomisk sett er det galenskap om man ser på mulighetene for å forrente kapitalen. Men vi mener det er så viktig for kommunen at først og fremst Soots Brygge kommer på plass og får rammer for en stabil drift at det er verdt det, sier han.

I kontrakten med grunneieren, Haldenvassdragets Kanalselskap, har man da også garantert for åpningstid på seks av ukens syv dager og minst tre måneders drift.

– Vi har imidlertid sagt at vi regner med en seks måneders sesong. Det bør være mulig. Og på sikt er det heller ingen umulighet å få til noe permanent om man ønsker det, sier Eng og avslører at man internt leker med planer om å ta det hele et hakk videre dersom det viser seg å være grunnlag for det.

Flere ben å stå på

Planene er kommet i stand for-

holdsvis raskt. Initiativet og ideen kom fra Gjermund Syversen og Jørn Fjeld, som har jobbet med og forberedt dette gjennom et års tid.

– Da vi hørte om Alf Ulvens planer for Strømsfoss på det åpne møtet om næringsutvikling i vinter begynte ballen for alvor å rulle. Det ble trommet sammen til et lite møte ute i gangen etter møtet. Der ble vi raskt enige om at vi måtte foreta oss «noe» for å få på plass tilbud som vi vet er viktige, først og fremst for å få turister til å stoppe og bli kjent med Marker. Det var da jeg ble presentert for prosjektet. Nå er vi i gang, konstaterer styrelederen.

Når man overtar driften også av Bakergaarden Café i november, er helårsdriften garantert. Bakergaarden er nå godt innarbeidet etter noen års drift, men Eng tror det ligger an til noen forandringer også i det konseptet når Sluseporten tar over.

– Detaljene der har vi ikke snakket særlig om ennå. Det er langt dit, og vi har nok å gjøre for å få Soots Brygge opp å gå først. Men det å få et helårstilbud i tillegg vil gi oss en sunnere drift, noe som vil være positivt for hele selskapet. Så får vi se etter hvert om Sluseporten AS kan få ryggrad nok til å utvikle også andre ideer som de kreative av oss måtte komme opp med. Intet hadde vært bedre enn det, slår han fast.

AG presiserer

I forrige nummer av Avisa Grenseland skrev vi om Fange Sag i Aremark. Det sto at Håkon Due skal hvert år levere tolv til femten kubikk flis til Aremarks fjernvarmeanlegg. Det kunne virke litt forvirrende. For å være helt korrekt: Fange Sag skal levere 1.200 til 1.500 kubikkmeter med flis årlig.

Grensepulsen skal ned!

Ønsker du deg bedre kondisjon, men mangler inspirasjon? Det kan du få hjelp med på Kjølens Sportcenter i sommer når helseprosjektet «Grensepulsen» nå lanseres.

Vi blir stadig tyngre og latere, og det er nytteløst å skyldte på tiltagende benbygning når man først kommer i siget den gale veien. Fra det offentlige settes det også fokus på problematikken, og Marker kommune har nå kanalisert midler fra Østfoldhelse til Kjølens Sportcenter, i håp om at ildsjelene der kan få til noe lurt.

Og det ser det ut til at de har klart. Friskvården i Värmland er også involvert, og bidrar med friskvårdskonsulent Catrine Oscarsons tid og fagkunnskap. Sammen har de involverte partene utarbeidet et prosjekt bestående av både spredning av kunnskap, tilrettelagte aktiviteter og et ikke uviktig konkurransemoment som forhåpentligvis vil engasjere befolkningen i grensekommunene Marker og Årjäng.

Nils Skogstad og Thore Berglund, henholdsvis leder og nestleder i styret for Kjølens Sportcenter, har stor tro på at dette er veien å gå. Tirsdager gjennom hele sesongen, bortsett fra selve sommerferien, vil det være tilbud av forskjellig slag på senteret.

Det ble en fartsfylt travaften under Markerdagen.

Ni lokale sponsorer under Markerdagen

Det ble en flott løpsdag på Momarken under den såkalte Markerdagen tirsdag 20. april. Ni lokale sponsorer hadde hvert sitt løp. Det ble en spennende opplevelse fra tribune og restaurant.

Og bedre kunne det ikke bli, og litt symbolsk, at det var Atom Lynet som innledet fartsfesten ved å vinne 1. løp og Interflora Ørjes Montéløp.

Dermed ble det et kappløp om seire og premier på løpende bånd. Det ble en fin løpsdag, var omkvedet fra publikum.

Gyldentina fulgte opp med å vinne Norgesfôr Østs løp. Deretter vant svenske Noor Brodda (Rema 1000 Ørje), Balderflya (Solstrand Terrasse/Ørje Dekk og Motorservice),

Dynamic Prospect (Gjensidige Marker Brannkasse), Dahir de Liam (Marker Sparebank), Evidence Ås (Marker kommune) mens Chevy Man avsluttet Markerdagen med seier i 8. løp (Marker El-Installasjon).

Omsetningen på Momarken var drøyt 1,4 millioner kroner, fordelt på 7.554 rekker. Det ble ingen storgevinst på selve V5-en, hvor utbetalingen ble 121 kroner. Like fullt: Det ble en fornøylig opplevelse sportslig sett.

Coop Prix - din egen butikk

– enkelt, effektivt og billig

**Søndagsåpent
kl. 11-18**

- Stor og delikat avdeling for frukt og grønt
- Hyggelig betjening
- Post i butikk

Velg Coop Prix når du har små barn:

- 10 kr medlemsrabatt på bleier
- Babypleieproduktene Coop Änglamark Sensibel
- Utvidet sortiment på økologisk barnemat.

Bli Coop Medlem!

Da er du medeier og har krav på kjøpeutbytte. Det er din del av overskuddet. I tillegg får du spennende tilbud og andre medlemsfordeler.

Coop Prix har faste lave priser på hele vareutvalget.

posten
69 98 13 46

**coop
prix**

Faste Gule Priser

Trekanten Ørje, telefon 69 81 20 50

Ørje-jenter lager kortfilm

De fire medieelevene som nå lager kortfilm om mobbing. Fra venstre Linn Therese Bernhus fra Ørje, Maria Berloui fra Askim, Pernille Gunneng fra Ørje og Jon Axelsson fra Arvika.

Fire media-elever ved Ågyskolan i Årjäng er godt i gang med å produsere en kortfilm om et alvorlig samfunnsproblem. To av elevene er fra Ørje; Linn Therese Bernhus og Pernille Gunneng.

TEKST: ØYVIND OTTERSEN
FOTO: CHRISTIAN GUSTAVSSON

– Filmen heter «Jeg vet ikke hvor jeg skal, men jeg er på vei» og er et prosjekt innefor vårt valgfag «Rörlig bild», sier Pernille Gunneng.

– Temaet fikk vi velge selv, men budskapet skulle være fengende. Vi bestemte oss for å lage en film som skal gjøre inntrykk. Vi vil at filmen skal ha et budskap, noe som ikke alltid er vanlig i kortfilm. Filmen skal gjøre noe med deg, slik at du som seer begynner å tenke. Vi lager en film basert på en sann historie. Den handler om mobbing. Vi skal vise hvor galt det egentlig kan gå når ting går for langt, sier Pernille.

Hjelp til mobberne

– Vi håper at filmen kan være til nytte, først og fremst for mobberne. At mobberne ser konsekvensene og skadene de påfører andre. Mobbing har dessverre blitt et alt for alvorlig problem i dagens samfunn, og det er langt flere ofre enn det folk flest tror.

– Vi håper at filmen blir så bra at den blir brukt på skoler og til foredrag. Dette vil kunne være til hjelp for mange mennesker som ikke har det bra. Det er ikke enkelt å være ung i dag, og det er dessverre alt for mange som har det vondt. Mange får ikke den hjelpen de bør

ha, og mange tør ikke å si i fra. I mange tilfeller går mobbingen for langt. Det kan få svært dramatiske og alvorlige konsekvenser, sier Pernille Gunneng.

Handlingen

Vi følger ei ung jente, 15 år gamle Nora. Vi ser henne i ungdomstiden, hvor hun er utsatt for mobbing. Hun blir utstøtt fra vennegjengen. Hennes interesse er hester, og hun har sin egen hest. Nora er ei søt og veldig forsiktig jente som sliter med selvtillitten. Vi får også tilbakeblikk på oppveksten. Gjennom årene har Nora hatt det veldig tøft. En høstdag får «venninnen» en melding fra Nora, som skriver at hun ønsker å forlate denne verden. «Venninnen» tar ikke ansvar og forventer å se Nora på skolen dagen etter. Nora velger å gå en litt annen vei. Hun prøver å ta livet sitt. En mann finner Nora nesten død og begynner med gjenoppliving på stedet. Etter kort tid kommer ambulanse og helsepersonell. Nora blir kjørt til akuttten. Leger og sykepleiere får puls, og Nora blir lagt i koma.

Ferdig i juni

– Første og vanskeligste innspilling er allerede unnagjort. Det skjedde siste dag i februar. Da stilte to fullt bemannede ambulanser fra Kongsvinger sykehus frivillig opp. Vi fikk

Fra innspillingen; Nora ligger livløs, og ambulanse er på stedet.

Maria Berloui og Pernille Gunneng konsentrerer seg om filmingen.

Her er alle samlet etter en lang og vellykket dag. Helsepersonell og filmtteamet.

også med oss en fotograf. En god venn fra Årjang skaffet oss alt dette, sier Pernille Gunneng.

Hovedrollen spilles av Linn Therese Bernhus. Hun er fra Ørje, men går på skole i Årjang og bor for tiden der.

– Vi har tro på filmen, og vi har ressurser slik at dette skal bli et godt prosjekt. Skolen i Årjang har god kompetanse blant lærerne. Vi

har også godt utstyr, som bærbar og stasjonære Mac-er, Final Cut redigeringsprogram, filmstudio og fotolabb. For oss er det en drøm å få lage en slik film, og vi vil takke alle som har hjulpet oss, sier Pernille Gunneng.

Filmen skal være ferdig i juni. Da blir den vist for publikum og skal dessuten delta i en kortfilmkonkurranse.

Det skjer i Aremark i mai

Tirsdag 4. mai: Håndarbeidskafé kl. 11-13 i aktivitetstua på Fosbykollen. Arr. Frivilligsentralen.

Onsdag 5. mai: Bingo kl. 11-13 i aktivitetstua på Fosbykollen. Kaffe og vafler. Arr. Frivilligsentralen.

Torsdag 6. mai: Torsdagsvafler på Aremark Frivilligsentral kl. 11-13.

Tirsdag 11. mai: Håndarbeidskafé kl. 11-13 i aktivitetstua på Fosbykollen. Arr. Frivilligsentralen.

Onsdag 12. mai: Bingo kl. 11-13 i aktivitetstua på Fosbykollen. Kaffe og vafler. Arr. Frivilligsentralen.

Tirsdag 18. mai: Håndarbeidskafé kl. 11-13 i aktivitetstua på Fosbykollen. Arr. Frivilligsentralen.

Onsdag 19. mai: Bingo kl. 11-13 i aktivitetstua på Fosbykollen. Kaffe og vafler. Arr. Frivilligsentralen.

Torsdag 20. mai: Torsdagsvafler på Aremark Frivilligsentral kl. 11-13.

Tirsdag 25. mai: Håndarbeidskafé kl. 11-13 i aktivitetstua på Fosbykollen. Arr. Frivilligsentralen.

Onsdag 26. mai: Bingo kl. 11-13 i aktivitetstua på Fosbykollen. Kaffe og vafler. Arr. Frivilligsentralen.

Torsdag 27. mai: Torsdagsvafler på Aremark Frivilligsentral kl. 11-13.

Lørdag 29. mai: Frimarked og staudesalg kl. 11-15 ved Marker Sparebank/Fosby skole. Arr. Aremark Bygdekvinne og Frivilligsentralen.

Elgskytterprøver i Aremark

Aremark Skytterlag i samarbeid med Aremark Jeger og Fiskerforening arrangerer trening og skytterprøver for storviltjegerne. Det skjer i skytterparken hver onsdag i juni, august og september. Ferie i juli. Skytingen starter kl. 18 i juni og august. Kl 17.30 i september.

TERMINLISTE 2010

Torsdag 6. mai: Åpningspokal kl. 18.

Torsdag 20. mai: Sarpsborg våpen pokal

Torsdag 3. juni: Damegruppens pokal

Torsdag 17. juni: Gammeldanspokalen

Torsdag 12. august: Kristoffersens pokal

Lørdag 28. august: Klubbmesterskap Dugleiksmærke kl. 13 Skytterparken.

Aremark skytterlag
Tormod Akre

Gårds- og slektshistorie for Aremark

Hans Chr. Frydenlund har på eget initiativ arbeidet med en gårdshistorie for Aremark siden 1995 til i år. Gårdshistorien er tilegnet Aremarks befolkning og andre utflyttede med sine røtter i bygda.

En foreløpig og uredigert utgave er nå tilgjengelig for interesserte og kan vises tirsdager og torsdager kl. 9-16 på Frivillighetsentralen i bankbygget, ved Mary Anne Gløboden.

Oppgi navn, gårdsnr. og bruksnr. på gården eller plassen du er interessert i å se på. Kom gjerne med innspill som bør være med i bøkene, slik som spesielle hendelser, navn og annet som du vet noe om.

Planen er at arbeidet skal resultere i et bokverk på tre bind, med ca. 700 sider i hvert bind og fargebilder av alle matrikelgårdene, samt diverse andre bilder, når finansiering er på plass.

Hans Chr. Frydenlund har ingen økonomisk interesse i dette, og arbeidet med materialet er frivillig og ulønnet.

Eventuelle innspill kan leveres skriftlig til adresse:

Hans Chr. Frydenlund, Njårds vei 18 c, 1782 Halden, eller på e-post adresse: hanfryde@online.no
Tlf. 69 18 50 45.

Frimarked

Lørdag 29. mai kl. 11-15.

Frivilligsentralen arrangerer frimarked utenfor gamle Fosby skole i sentrum av Aremark, sammen med Bygdekvinne og årlige staudesalg.

Vi inviterer alle som har noe å selge til å delta. Driver du med håndverk eller håndarbeid; kom og selg det du lager. Eller benytt anledningen til en våropprydding i kjeller og på loft og selg unna på frimarkedet.

Ta kontakt med Mary Anne Gløboden på Frivilligsentralen for info og gratis påmelding, tlf. 98 21 21 82.

Sluttavvirkning

Tømmerhogst

Tynning

Tømmerkjøring

GRANLI SKOG AS

Kallak, 1870 Ørje
Telefon: 916 20 705, 909 13 028

Vi selger ditt hus og hytte

Hafsrod & Partners

EIENDOMSMEGLING AS

Tollbugata 5, 1767 Halden – Tlf. 69 17 92 90
www.hafsrod.no email: post@hpeiendom.no

Vi er din forhandler av VestlandsHus

"Kopperfjellet" "Slogen"

Ta kontakt for en prat om hus eller hytte

• Nybygg • Tilbygg • Restaurering • Kjernebetong • Utleie av minigraver • Hytter

GODKJENT FOR ANSVARSETT

TRYGGE HJEM

CHRISTENSEN

Bygg & Eiendom AS

Nybygg-Tilbygg-Restaurering

Tlf. 913 34 294 ØRJE

www.vestlandshus.no

www.tcos.no

Vi ønsker både nye og gamle kunder velkommen til tre nyoppussede spise/konferansesaler

- Lyse trivelige rom, med fantastisk utsikt
- Plass til ca. 100 pers
- Vi satser på tradisjonsrik hjemmelaget mat og god service
- Lunsj og middag
- Åpent hver dag
- Overnatting til 68 personer
- Pizza
- Catering
- Kurs og konferanse

Telefon 69 81 21 37
www.solstrand-terrasse.no

Ordføreren har ordet

Endelig er snøen borte, og forhåpentligvis går vi en fin sommer i møte.

Butikksaken er blitt forsinket nok en gang. Advokaten, som har sett på avtalen som er inngått mellom kommunen og butikkeier, er ikke helt fornøyd. Det betyr at neste møte vi kan få behandlet denne i er i juni.

Å være politiker kan noen ganger være ei skikkelig tålmodighetsprøve. Det blir iblant hevdet at det ikke skjer noe, men ifølge Kjell så har vi på Rømskog det siste året behandlet like mange reguleringsplaner som Marker og Aremark til sammen. Og det er flere på gang. Det skulle vel

tilsi at aktivitetsnivået her er ganske bra allikevel.

En av sakene som kommer er gang- og sykkelveien fram til Eidet. Her forsøker vi å gjøre avtaler med grunneierne før vi setter i gang reguleringsplanarbeidet.

Vi har fått tilsagn fra Fortum om at vi får strøm til industriområdet vårt. Det er flere som er interessert i areal der, og vi har startet på jobben med å planlegge området. Er det flere som har behov for industritomt så si ifra så snart som mulig.

Ha en fin 17. mai-feiring og fortsatt fin vår!

Nils

Hei alle rømsjinger!

Nå starter Helselagets 2010 innsamling til barnehjemmet i Latvia. Vi håper og tror at det også i år er mange som vil støtte vårt arbeid. I Latvia er det fortsatt finanskriser. Vi har lett for å glemme, vi som er så privilegerte her i Norge.

I år er det stor overvekt av gutter. 43 gutter og 17 jenter. Guttene ønsker seg selvfølgelig biler og andre typiske gutteleker. Puslespill

er også på ønskelisten. Jentene ønsker seg dukker, dukkeklær, fargeblyanter,

fargebøker og perling. Dette er altså barnas ønsker.

De voksnes ønsker er mer praktiske. Barna trenger sko, slagstøvler, og vinterstøvler, størrelse 3 til 7 år. Undertøy, mest med tanke på den

kommende vintersesongen, og vintertøy generelt. Vi tar selvfølgelig med glede imot alt tøy, men altså bare fra 3 til 7 år.

Penger til påbegynte prosjekter er selvfølgelig på ønskelisten.

Barnehjemmets konto i Marker sparebank har kontonummer: **1050.15.73367**

For henting eller om du har spørsmål vennligst ta kontakt med undertegnende.

Tlf. 97 59 93 32 eller mail: vigals@online.no

Med vennlig hilsen
for Rømskog Helselag
Vigdis Alstein

Reguleringsplan for Lortbrua masseuttak

Kommunestyret i Rømskog vedtok i møte 15. april reguleringsplan for Lortbrua masseuttak og tilhørende bestemmelser, gbnr. 67/9, jfr. lov om planlegging og byggesaksbehandling §12-12. Planens hovedhensikt er tilrettelegging for masseuttak av stein.

Vedtaket kan påklages med 3 ukers

klagefrist fra kunngjøringsdato, jfr. Lov om planlegging og byggesaksbehandling §1-9 og Forvaltningslovens kap. VI.

Plan med bestemmelser ligger ute til gjennomsyn på kommunehuset og biblioteket.

Klager kan rettes til Rømskog kommune, teknisk, 1950 Rømskog.

Påmelding til Pensjonistforeningens dagstur 28. mai

Vil du være med på dagstur 28. mai.

Fra Krigens dager i Indre Østfold. Vi beøker Ole Kjærbus samlinger i Tomter.

Der drikker vi også kaffe. Reiser så videre til Hjemmefrontmuseet i Rakkestad, som inneholder 4000 gjenstander fra krigen.

Videre skal vi besøke Norges største innlandsfestning. Det er Høytorp Fort på Mysen.

Etter en spennende omvisning spiser vi middag i historiske omgivelser på Restaurant Fortet.

Etter det er det tid for hjemtur.

Alt dette får du for kr. 500,- pr. pers.

Du må ikke være pensjonist for å være med på turen.

Påmelding til Tordis Haugen tlf.: 69 85 92 79 eller Steinar Storlås tlf.: 915 90 074

Store driftsproblemer på kloakkrenseanlegget

Vi har store driftsproblemer på kloakkrenseanlegget på Eidet. Dette skyldes at det kastes sanitærbind, Q-tips, bein/matrester, tynner/maling, skurefiller og lignende i klosettet. Disse tingene er med på å ødelegge den biologiske prosessen, samt at det påfører kommunen mye ekstraarbeid på grunn av driftsstans.

Kjell Flenstad
Tjenesteleder teknisk

Rømskog Arbeiderparti

arrangerer 1. mai-frokost i Kulturhuset kl. 09.30. Ca. kl. 10.30 blir det tale for dagen av førstesekretær i LO, Ellen Stensrud. Velkommen.

Styret

Opptak til Rømskog kulturskole høsten 2010

Fristen for å søke om plass i Rømskog kulturskole for høsten 2010 er 10. juni. Søknadspapirer og informasjon finner du på

www.romskog.kommune.no.

Aktiviteter som tilbys er trekkspillundervisning, nybegynneropplæring på keyboard, tekstil og hobby og tresløyd. For ytterligere informasjon ta kontakt med oppvekstkontoret eller på telefon 982 67 684.

Skrotmottak 3.- 5. mai

Rømskog kommune vil også i år gjennomføre innsamling av avfall fra privathusholdninger. Det vil være åpent for mottak av husholdningsavfall på industrifeltet ved fotballbanen:

Mandag 3. mai kl. 12-20

Tirsdag 4. mai kl. 12-20

Onsdag 5. mai kl. 10-14

NB! Ikke levering utenom disse tidene.

Vervekampanje blodbanken

Rømskog kommune har mottatt invitasjon fra Akershus Universitetssykehus om å delta i en vervekampanje for å få flere innbyggere til å bli blodgivere. Vervekampanjen går ut til alle kommuner som har Ahus som lokalsykehus.

Kommunen har mottatt en del materiell, så bare ta kontakt med resepsjonen på Kommunehuset, tlf. 69 85 91 77 eller e-post for informasjonsmateriell.

Rømskog skytterlag

arrangerer skyting om Mai-medaljen 1. mai kl. 14 på Skytterbanen. Velkommen.

Styret

Kirkefrokost slo an i Ørje

Ørje menighetsråd har mistet troen på tradisjonell kirkekafe. Nå er det frokost som gjelder.

Hvor hellig man enn holder søndagen er det en kjensgjerning at det gjerne er et tett pakket program man skal gjennom med familieaktiviteter og fritidssysler. Det har gjort at oppslutningen om de tradisjonelle samlingene med kirkekafe etter gudstjenesten

ten i Ørje kirke har skrantet de senere årene.

– Det ville vi gjøre noe med. Og vi er ikke mer tradisjonsbundet enn at vi stokket om på hele rekkefølgen, forteller menighetsrådets leder Arnt-Inge Steffensen.

Sist søndag var første gjennomføring med kirkefrokost i kirkens peisestue før gudstjenesten. Det var på ingen måte slik at dørene ble rent ned, men erfaringene og tilbakemeldingene var likevel så positive at man holder på dette opplegget en tid fremover. På de gudstjenestene hvor det ellers ville vært kaffeservering etterpå lokkes nå menigheten til å dukke opp en time før gudstjenesten i stedet.

– Utover dagen skal mange gjøre mye forskjellig, og de dras i forskjellige retninger så fort gudstjenesten er over. Frokost må alle ha likevel, og tanken er at det da må være hyggeligere å innta den sammen med andre enn alene hjemme ved kjøkkenbordet. Tilbakemeldingen på premieren tydet på at de fremmøtte var enig i denne vurderingen, sier en godt fornøyd menighetsrådsleder.

Marker skole, SFO

Vi minner om søknadsfristen for plass i SFO for skoleåret 2010/2011, som er 30. april. Vennligst benytt elektronisk søknadsskjema som finnes på Marker kommunes hjemmeside.

Kommunale møter:

Formannskapsmøte: 29. april.

Kommunestyremøte: 11. mai.

Mer info på kommunens hjemmeside:

www.marker.kommune.no

Sommertid

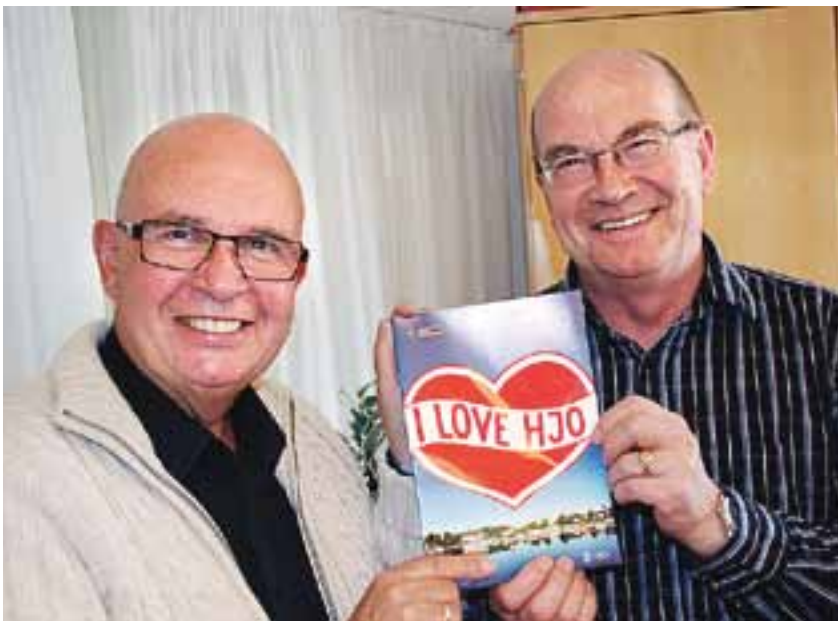
Fra og med 3. mai til 26. august er rådhusets åpningstid fra 07.30 til 15.00, mandag-fredag.

Bli med til Hjo

Bli med Avisa Grenseland og Marker Sparebank til småbyidyll i Hjo – ved Vätterns bredd. Fire dager med et innholdsrikt program venter. Ikke minst en spennende tur med dampbåten S/S «Trafik» fra 1892 til den sjarmerende øya Visingsö. Kryss av 11.-14. juni i almanakken.

Reiseleder Roy «Royan» Johannessen (t.v) og markedsjef Tor Fjeld i Marker Sparebank satser på en flott lesertur til Hjo. (Foto: Ken Juel Olsen)

TEKST: KEN JUEL OLSEN

- I love Hjo er et flott slagord for en flott by. Byen byr på koselig, gammel trebebyggelse, en park mange vil misunne Hjo-beboerne og mange små severdigheter. Og ikke minst; dampbåtturen som aperitif og prikken over i'en. Samtidig skal det være tid for ro og avslapping. Her blir det noe for enhver smak, sier reiseleder Roy A. Johannessen, bedre kjent som Royan.

Han ledet Avisa Grenselands tur i fjor til Dalsland på beste vis. Med over 25 års erfaring på området, vil han ventelig skyte blink igjen.

Grensebussen starter på morgenen 11. juni i Ørje, kjører via Fosby i Aremark til Halden og derfra via Vänersborg til Hjo.

Det skal nyses ekte fløteis på is-restauranten Moster Elins, og byvandring med guide venter ankomstdagen etter innsjekking på hotell Bellevue – bare noen

steinkast fra Vättern. Men det blir også tid til shoppingrunde på egenhånd. Tur til Karlsborg festning og Forsviks industriminnen, er verdt å ta med seg.

Men fremst av alt er turen med dampbåten S/S «Trafik» til Visingsö høydepunktet under oppholdet. Her kan du prøve remmalag (hest og vogn) på en sightseeing rundt øya. Se Visningsborgs slottsruin og Tempelgården.

Litt søt godis blir det også. I løpet av de fire reisedagene skal det smakes på polkagriser. I Gränna skal vi følge produksjonen av de berømte sukkervarene.

- Vi skal ikke røpe hele programmet. Det blir noen overraskelser underveis. Underholdning og moro er også viktige ingredienser. Det sosiale er viktig, understreker reiselederen.

- Royan slutter seg til et gammelt lokalt ordspråk: «Har du en gång fått Hjosand i skorna, kommer du gärna tillbaka».

S/S «Trafik», dampbåten fra 1892, tar oss med til mysiga Visingsö.

Blir du med? Først til mølla.

Påmelding, tlf. 69 81 04 00 eller mail til: epost@marker-sparebank.no
Spørsmål: Ring Royan på tlf. 48 22 24 17

Kun kr 3975,- pr. person som inkluderer overnatting i dobbeltrom, tre frokoster, fire lunsjer og tre x tre retters middag samt det som er nevnt i programmet. Tillegg for enkeltrom: kr 500,-.

PS! Du får fullstendig program i posten før avreise.
Det tas forbehold om endringer i programmet.

Marker
sparebank

Neste avis

Avisa Grenselands sommerutgave kommer ut 21. mai og blir distribuert i Aremark, Marker og Rømskog og nærmeste omland, samt til utenbygds abonnenter. Avisa Grenseland vil også være tilgjengelig

i de lokale dagligvareforetningene, bensinstasjonene og i de tre rådhusene. Ta kontakt dersom du har et budskap du ønsker å formidle, det være seg redaksjonelt eller i form av en annonse.

Telefon: 99 22 1798
Email: post@byline.as